

Vermakelijkhedenretributie

Recreatieschap Drenthe

Opgesteld door: A.F.N. (Toine) van Ierland
T.a.v.: Ria Stam, Recreatieschap Drenthe
Projectnummer: TI/001/21.1463
Datum: 11 februari 2021

Inleiding

Het heffen van toeristenbelastingen roept bij verblijfsbieders regelmatig de vraag op waarom zij wel, en bijvoorbeeld het pretpark, het museum of het theater, de toeristenbelasting niet betalen. Als weerwoord wordt dan uitgelegd dat het houden van nachtverblijf de basis voor de belastingheffing is. Het is niet mogelijk de toeristenbelasting te heffen wanneer er geen sprake is van nachtverblijf.

In toenemende mate voeren gemeenten de vermakelijkhedenretributie in. Een heffing die gerelateerd wordt aan het bezoeken, tegen betaling, van een vermakelijkheid binnen de gemeente.

Het recreatieschap Drenthe heeft Legitiem verzocht een beknopte notitie op te stellen en daarin uitleg te geven over de werking van de vermakelijkhedenretributie.

Gemeentewet

De wettelijke basis voor het heffen van vermakelijkhedenretributie ligt vast in artikel 229, lid 1, onderdeel c, van de Gemeentewet: "Het geven van vermakelijkheden waarbij gebruik wordt gemaakt van door of met medewerking van het gemeentebestuur tot stand gebrachte of in stand gehouden voorzieningen of waarbij een bijzondere voorziening in de vorm van toezicht of anderszins van de zijde van het gemeentebestuur getroffen wordt."

Belastingplichtig zijn diegenen (natuurlijke of rechtspersonen) die de vermakelijkheden bieden (geven). Als 'gever' van de vermakelijkheden wordt meestal aangemerkt diegene voor wiens risico/rekening de als vermakelijkheden aan te merken evenementen plaatsvinden of diegene die deze evenementen organiseert. De bezoekers van een vermakelijkheid zijn dus, net als bij de toeristenbelasting, niet belastingplichtig.

Vermakelijkheden

Pas als een evenement of attractie een vermakelijkheid is, is het heffen van vermakelijkhedenretributie mogelijk.

De Gemeentewet geeft geen definitie van het begrip vermakelijkheid. Om die reden worden vanuit de jurisprudentie door de tijd eisen aan het begrip vermakelijkheid gesteld.

Een vermakelijkheid kan, op grond jurisprudentie, het best worden omschreven als: een gebeuren, waarbij wordt beoogd of mede beoogt het publiek amusement, verstrooiing, ontspanning of vermaak te verschaffen. Of waarbij het publiek dit amusement, verstrooiing, ontspanning of vermaak zoekt, ondergaat, vindt, kan vinden, in – of op daartoe bestemde of geschikte, voor eenieder toegankelijke inrichtingen, terreinen, wateren e.d.

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIEM

De wet stelt geen voorwaarden met betrekking tot de omvang of tijdsduur van de gegeven vermakelijkheid. Vanuit de jurisprudentie blijkt dat het heffen van de retributie alleen kan wanneer er sprake is van het vragen van een toegangsprijs (vergoeding).

Voorbeelden van vermakelijkheden zijn onder andere:

- Pretparken (Efteling, e.d.);
- Musea (Rijksmuseum, Fort Pampus, Verzetsmuseum, e.d.);
- Tentoonstellingen en beurzen (Keukenhof, Steenkoolmijn Valkenburg, e.d.);
- Popconcerten, grote feesten (Lowlands, e.d.);
- Sportevenementen (TT Assen, voetbalwedstrijden, e.d.);
- Circussen;
- Bioscopen en theatervoorstellingen.

Geen vermakelijkheden zijn winkels, horecagelegenheden, sportscholen. Evenementen en voorzieningen die gratis toegankelijk zijn. Vakbeurzen, congressen, bedrijfsbijeenkomsten en indoor examens evenmin.

Vermakelijkheden in de provincie Drenthe

Tal van evenementen, festivals, musea en dergelijke welke in de diverse gemeenten binnen de provincie Drenthe worden gehouden of zijn gelegen, voldoen waarschijnlijk aan de criteria om te worden aangemerkt als een vermakelijkheid in de zin van de vermakelijkhedenretributie.

Denk daarbij aan:

- Festivals: o.a. FESTIVALDERAA, Het Hello Festival, SIVO Wereld Dans & Muziek Festival;
- Sportevenementen: o.a. Ronde van Drenthe, de Superprestige Gieten, de Gouden Pijl Emmen, De Casaderun, Meppel City Run;
- Musea: o.a. Hunebedcentrum Borger, Drents Museum, Speelgoedmuseum, Stedelijk Museum Coevorden;
- Lokale jaarmarkten, braderieën en evenementen als de Oogstdag in Lhee.

Voorzieningen

Uit de tekst van artikel 229, lid 1, onderdeel c, van de Gemeentewet blijkt dat de vermakelijkhedenretributie kan worden geheven ter zake van het gebruik van de volgende voorzieningen: door – en met medewerking van het gemeentebestuur tot stand gebrachte – of in stand gehouden voorzieningen en bijzondere voorzieningen in de vorm van toezicht of anderszins, welke van de zijde van het gemeentebestuur zijn getroffen.

Voorwaarde voor de heffing van de vermakelijkhedenretributie is dat bij het geven van een vermakelijkheid, gebruik wordt gemaakt van de voorzieningen welke door de gemeente worden gefaciliteerd. In de wetsgeschiedenis worden als voorbeelden van voorzieningen genoemd:

- extra aanleg en onderhoud van wegen;
- bewegwijzering;
- straatreiniging;
- de inzet van extra gemeenteambtenaren;
- politietoezicht;
- extra groenvoorzieningen;
- bijdrage aan VVV (in relatie tot bepaalde vermakelijkheden).

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIEM

Een voorwaarde voor heffing van vermakelijkhedenretributie is eveneens dat de gemeente kosten maakt voor het treffen van de voorzieningen. Er dient dus een verband te zijn tussen de getroffen voorzieningen, de kosten en het profijt daarvan en de vermakelijkheid.

Er mag geen wanverhouding bestaan tussen de hoogte van de vermakelijkhedenretributie en het profijt dat de belastingplichtige van de voorzieningen heeft. Dit omdat er dan sprake is van onredelijke en willekeurige belastingheffing.

Kosten voorzieningen

Wanneer een gemeente kan aantonen dat zij lasten heeft met betrekking tot een voorziening als hiervoor genoemd, is dat voldoende om de vermakelijkhedenretributie te heffen. Daarbij hoeft de gemeente niet aan te geven hoe hoog de kosten van die voorziening zijn die verband houden met de te belasten vermakelijkheid.

Uitspraak HR inzake kosten voorzieningen

Vanaf 1 januari 1995 is vereist dat de gemeente aantoont dat zij (directe of indirecte) kosten maakt maar een exacte toerekening van kosten aan een vermakelijkheid is niet langer nodig. In zijn arrest van 24 januari 2003 legt de Hoge Raad dit als volgt uit:

‘.. moet ervan worden uitgegaan dat de wetgever aan de in artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel c, bedoelde heffing slechts in zoverre het karakter van retributie heeft willen toekennen dat aan de heffing ten grondslag dient te liggen dat een vermakelijkheid profiteert van een door of vanwege het gemeentebestuur tot stand gebrachte of in stand gehouden voorziening, die voor de gemeente lasten meebrengt. Aan de voorwaarden om een vermakelijkhedenretributie te mogen heffen, is derhalve voldaan indien de gemeente aantoont dat zij lasten heeft ter zake van een voorziening als hiervoor bedoeld. Daarbij behoeft de gemeente niet aan te geven welk bedrag van de met die voorziening gemoeide lasten is toe te rekenen aan de te belasten vermakelijkheid.’

Heffingsmaatstaf en tarief

Een beperkt aantal gemeenten in Nederland heft de vermakelijkhedenretributie. De heffingsmaatstaf is doorgaans een bedrag per bezoeker. De bedragen variëren in Nederland tussen de € 0,05 en € 1,75 per bezoeker. Eén en ander is sterk afhankelijk van de aard van de vermakelijkheid, het jaarlijks aantal bezoekers en de hoogte van de toegangsprijs.

In de meeste verordeningen vermakelijkheidsretributie is een vrijstelling opgenomen voor bijvoorbeeld de eerste 5.000 bezoekers, of voor vermakelijkheden met minder dan 10.000 bezoekers.

Vrijstellingen zijn facultatief en kunnen door gemeenten zelf worden vastgesteld.

Invoering en heffing

Wanneer een gemeente overweegt de vermakelijkhedenretributie in te voeren is het zaak hiervoor een goed invoeringstraject op te zetten waarbij voldoende aandacht voor communicatie met de belanghebbenden is, de exploitanten van de beoogde vermakelijkheden. Verder dient rekening te worden gehouden met het gelijkheidsbeginsel. De gemeente moet zich ervan vergewissen dat zij alle vermakelijkheden in beeld hebben.

De invoeringskosten zijn sterk afhankelijk van de aard van de vermakelijkheden. Uit een (fiscaal juridisch) haalbaarheidsonderzoek zal moeten blijken welke vermakelijkheid wel/niet in de

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIEM

heffing kan worden betrokken, welke kosten een gemeente maakt en wat het aantal bezoekers per gemakelijkheid per jaar bedraagt.

Het heffingsproces van de gemakelijkhedenretributie verloopt nagenoeg gelijk met dat van toeristenbelasting waarbij in de meeste gevallen aan het eind van het belastingjaar de aangifte wordt verstuurd. Vervolgens wordt op basis van de gedane aangifte de definitieve aanslag gemakelijkhedenretributie opgelegd.

De structurele kosten van heffing zijn vergelijkbaar met de kosten van heffing van de toeristenbelasting. In de regel bedragen deze 5 tot 10% van de opbrengst van de heffing.

Advies

De gemakelijkhedenretributie is een heffing waarbij de gemeentewet weinig houvast biedt. Wel zijn sinds de jaren '30 talrijke procedures gevoerd waarbij de retributie in het geding was. Veel valt vanuit de jurisprudentie af te leiden over wat wel/niet mogelijk is bij deze heffing:

- Wat is een gemakelijkheid.
- Wat zijn kosten die verband houden met een gemakelijkheid.
- Wat is redelijk en billijk qua tarifiering.

Om deze redenen is het verstandig in geval men overweegt de gemakelijkhedenretributie in te voeren, gedegen onderzoek te (laten) doen naar de (on-)mogelijkheden en het te verhalen kostenaspect alvorens tot invoering van de heffing over te gaan.

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN